

Zondag 16 maart 2025
tweede van de veertig dagen

Gezongen schriftlezing: Handelingen 9 = lied 189

Evangelielezing: Lucas 9,28-36

En het geschiedde,
dat hij Petrus, Johannes en Jakobus meenam
en de berg opging, omhoog, om daar te bidden.
En het geschiedde, terwijl hij bad,
dat zijn gezicht van aanschijn veranderde
en zijn kleren werden blinkend wit.
En zie, twee mannen spraken met hem,
het waren Mozes en Elia -
in heerlijkheid verschenen,
spraken zij over zijn uittocht
die hij bestemd was te voltooien in Jeruzalem.
Petrus, en die met hem waren, sliepen, zwaar en diep.
Zij schoten wakker en zagen zijn heerlijkheid
en de twee mannen die bij hem stonden.
En het geschiedde
toen die twee van hem scheidden,
dat Petrus sprak tot Jezus:
Meester, het is schoon voor ons om hier te zijn.
Zullen wij drie tenten maken,
een voor jou, een voor Mozes, een voor Elia? -
hij wist niet wat hij zei.
Terwijl hij zo sprak, geschiedde het
dat een wolk hen overschaduwde.
En zij vreesden
toen zij binnengingen in de wolk.
En het geschiedde dat een stem sprak uit de wolk:
Deze is mijn zoon, de uitverkorene,
hoort naar hem.
En terwijl de stem geschiedde,
bevonden zij Jezus alleen.
Zij zwegen,
vertelden aan niemand, in die dagen,
wat zij hadden gezien.

Lied: 'Het waren tien geboden' – lied 540

Overweging

Wat is je verlangen?
Als we zoeken naar bezinning, onderweg naar Pasen,
hoort deze vraag erbij. Het is een vraag naar de
grondtoon van je leven. Een vraag waar je over kunt
nadenken als je diep naar binnen kijkt. Wat is je
verlangen?

Misschien denk je nu wel allereerst aan verlangen in
het groot. Aan het wereldtoneel. Aan de dreiging die
van de grootmachten uitgaat. Aan hoe de natuur
verschraalt als gevolg van onze welvaart. Aan de
gevaaren van milieuvervuiling. Aan het kortzichtige en
egocentrische denken dat heerst in de politiek.
Iemand zei deze week tegen me: enkele jaren geleden
zei ik tegen je dat ik me in deze wereld zorgen maak
voor mijn kleinkinderen. Een paar jaar geleden zei ik: nu
maak ik me ook zorgen voor mijn kinderen. En nu zeg
ik: ik maak me zorgen voor mezelf, voor ons, voor deze
generatie.

We verlangen naar verandering. Naar verzachting van
de hardheid. Naar meer saamhorigheid en
verbondenheid met elkaar. Naar minder angst en
dreiging.

Ruimte van liefde, nodig mij uit om binnen te gaan,
zongen we. Nodig mij uit om naar binnen te gaan in die
liefde; in het diepst van mijzelf, waar God die liefde in
mij heeft gelegd. Wat is het verlangen dat daar te
vinden is, het verlangen dichtbij?

Het grote verlangen, wat je hoopt voor de wereld en
voor de mensen die je lief zijn, kleurt het verlangen
dichtbij. Je verlangen voor de wereld is opgenomen in
wat je van binnenuit verlangt. Het is dat verlangen
dichtbij wat we scherp proberen te krijgen.

Dit is het verlangen dat leidend kan zijn in je leven. Dat
levenszin geeft.

Dit is het verlangen dat God in je legt. Verlangen naar je
bestemming, om diegene en datgene te worden
waarvoor je in de wieg bent gelegd.

Hoe kom je daar bij? Hoe kun je uit de veelheid van wat
er in je omgaat dat verlangen opdiepen?

Jezus bidt erom. Net als Mozes en net als Elia is hij naar
boven geklommen, een berg op. Als het in de Bijbel
over een berg gaat, weet je: hier komt God dichtbij.
Wat hij daar ervaart is overweldigend. Dit verhaal
wordt als een sleutelverhaal gezien in alles wat er over
Jezus wordt verteld. Elk jaar komt het terug op deze
tweede zondag in de Veertigdagentijd – en tegelijk is
het eigenlijk niet in woorden uit te drukken. Het is zo
overweldigend en bedwelmend dat Petrus en Johannes
en Jakobus erbij in diepe slaap vallen. Een extreme
reactie op een ervaring die buiten hun werkelijkheid
valt.

De ervaring duurt maar even. Petrus wil haar
vasthouden, maar dat gaat niet.

En zo gaat dat. Een blik op de kern, een diep inzicht;
een ervaring van eenheid met alles, van verbondenheid
met iedereen; van schoonheid; een diep doordringend
besef van liefde die je bijna uit je voegen doet barsten -
het duurt maar even. Het is een ervaring van geluk.
Geluk – dat is niet een toestand waar je naar kunt
streven; het is een moment dat je toevalt.

Voor Jezus is het een ervaring die hem de weg wijst. Een visioen waarin zijn leermeesters Mozes en Elia hem de weg van zijn verlangen wijzen. Zij 'spraken over zijn uittocht die hij bestemd was te voltooien in Jeruzalem.' Zijn exodus, staat er – zijn weg naar buiten. Zijn weg buiten de gebaande paden.

Wat heeft Jezus hier precies ervaren? Kreeg hij hier inzicht in zijn verlangen? Het lijkt erop. In een visionaire ontmoeting met Mozes en Elia – hierin vindt hij de weg die hij als zijn weg herkent. De weg waarin hij zijn bestemming vindt.

Wij kunnen onszelf in de Bijbelverhalen tegenkomen. Ze zeggen niet iets over een stoffig verleden, ze gaan niet alleen over mensen die 2000 jaar geleden leefden, ze vertellen iets over ons. Hier en nu.

Als het gaat over verlangen, denk ik aan Daniël Daréus – de persoon met wie alles begint in de musical 'As it is in Heaven'. Hij breekt zijn carrière als dirigent af. Zijn gezondheid zit hem tegen, zijn hart is versleten. Hij keert terug naar zijn geboortedorp. Waarom? Iets in hem drijft hem terug naar zijn verleden. Hij begrijpt zelf niet wat dat is. Een verlangen. Waarnaar...? Hij is niet van plan om nog iets met muziek te doen, maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Lena geeft hem een geluidsopname. Een lied dat ze zingt. Het betekent een omslag voor Daniël. Het triggert iets in hem. Vanaf dat moment besluit hij het kerkkoor te gaan leiden. In hem wordt een oud verlangen wakker: muziek maken die de harten van mensen opent. Niet alleen van degenen die luisteren. Ook het hart van degenen die zingen.

Met de stuntelende koorzangers gaat hij op zoek naar harmonie. Naar muziek die één maakt. Muziek die maakt dat je de tijd vergeet en je puur gelukkig voelt. Muziek die mensen dichterbij elkaar brengt.

Maar hoe weet je of het verlangen dat je in jezelf bespeurt, een goed verlangen is? Een verlangen dat het waard is om nagestreefd te worden? Dat je niet op een dwaalweg zet?

Het verhaal over Saulus is een schrijnend voorbeeld van een mens die met hart en ziel gelooft het goede te doen en te willen. Die gelooft een verlangen te volgen dat God in hem heeft gelegd. Maar die daarmee mensen opjaagt. Hen buitensluit. Hen bestaansrecht en vrijheid onttrekt.

Blindheid treft hem. Want verblind *is* hij. Zoals veel mensen in deze wereld verblind zijn.

Het zou nu heel gemakkelijk zijn om naar sommige politici en wereldleiders te wijzen. Maar laten we naar onszelf kijken. Misschien zijn we zelf wel verblind. Vaak is pas naderhand te zien hoe verblind. Wanneer je er middenin zit, in die blindheid, heb je het niet door. Kun je denken het goede te doen. Tot je het geluk hebt dat iemand je wakker schudt.

Daarom is het van cruciaal belang om open te blijven staan. Om jezelf te bevragen. Om jezelf te laten bevragen. Om te luisteren naar de ander.

Onderzoek laat zien dat we onze eigen ervaringen vaak niet goed duiden. We kunnen bijvoorbeeld denken dat we op iemand verliefd zijn – maar in werkelijkheid heeft ons lichaam dopamine aangemaakt vanwege een spannende situatie waar we in zitten. Niet vanwege die ander die op dat moment toevallig aanwezig is.

Zo kunnen we net als Saulus denken dat we Gods stem in ons horen die ons de juiste weg wijst – maar het zou kunnen zijn dat die stem niets met God te maken heeft. Dan zijn we verblind.

Ons verlangen op het spoor komen en verblindende ontmaskeren – is dat niet waarom we hier zijn, in de kerkdienst? Om te luisteren naar de kritische stem in ons hart; om stil te zijn en God aan het woord te laten. Zoekend naar het verlangen dat hij in ons heeft gelegd. Naar de weg om te gaan. Daarin zijn we allemaal in dezelfde mate luisteraar, of we nu dirigent zijn of koorzanger, voorganger of kerkganger, oud of jong, vol overtuiging of vol twijfel.

Luisteren – dat is wat Saulus deed daar in Damascus. Een van Jezus' volgelingen, Ananias, zoekt hem op. Hij praat met Saulus. En dan is het of de schellen hem van de ogen vallen. Hij kan weer zien. Hij ziet waar het om gaat. Wat het échte verlangen is dat in hem leeft.

In het verhaal van de musical komen verschillende personen dichterbij het verlangen van hun hart. Eén van hen is Gabriëlla.

Al jaren leeft ze in een situatie van huiselijk geweld. Ze weet bijna niet meer hoe het anders kan. Ook de andere koorleden lijken zich erbij te hebben neergelegd. Ze weten niet wat ze er tegen kunnen doen. Of hoe Gabriëlla los kan komen van haar mishandelende echtgenoot. En niemand durft tegen Conny op. Dus iedereen kijkt weg...

Dan komt Daniël in het dorp. Met verbijstering ziet hij wat er gebeurt.

Hij bespeurt een kracht in Gabriëlla die ze verborgen houdt. Hij schrijft er een lied over en wil haar dat laten zingen. Dat wil ze niet. Ze kan het niet.

Maar er gebeuren dingen. Daniël spoort de koorzangers aan om te durven. Om hun eigen grondtoon te zoeken. En het verlangen in haar groeit. Het wordt sterker dan de angst.

En dan... zingt ze het lied.

Lied door de musicalgroep: 'het lied van Gabriëlla'